

Til
Barne- og familiedepartementet
Familie- barnehage og likestillingsavdelingen

330,00

Larvik, 03.01.05

200404169

345

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE FORSLAG TIL NY BARNEHAGELOV

Denne høringsuttalelsen er et resultat av et samarbeid mellom ansatte og foreldre i 16 private barnehager i Larvik. Høringsuttalelsen følger høringsutkastets oppbygging.

Organisasjonen har lest, drøftet og vurdert høringsutkastet i lys av utgangspunktet for revidering av barnehageloven der det står følgende:

"Det er et overordnet mål for utviklingen av barnehagesektoren at regelverket skal sikre høy kvalitet på barnehagetilbudet, samtidig som det skal legges til rette for mest mulig lokal utforming av kvalitetskrav mv."

Det er av stor betydning at lovverket legger til rette for god omsorg, pedagogisk kvalitet og lokalt initiativ, og at revidering av barnehageloven fører til at barnehagetilbudet styrkes fremfor å forringes. Ny lov må bidra til utvikling og vekst der "barnehage til beste for barn og foreldre" må være fokuset.

Innledningsvis vil vi understreke at vi stiller oss meget kritisk til å fjerne dagens ordning med øremerkede midler til barnehagen og at finansieringen erstattes med rammetilskudd til kommunene. Dagens ordning gir en forutsigbarhet i forhold til barnehagens inntekt. Vi er kjent med at det ligger inne føringer/vedtak på at det offentlige tilskuddet til ikke-kommunale barnehager skal dekke 85% (01.08.05) av inntektene. Grunnet dårlig kommuneøkonomi ser vi for oss at barnehagene vil bruke mye tid og krefter på å måtte kjempe om midler, og at dette vil ta fokus vekk fra det gode kvalitetsutviklingsarbeidet som eksisterer i barnehagene i dag. Loven skal bidra til stabile rammer, men vi opplever at overgang til rammefinansiering ikke vil gi den nødvendige forutsigbarheten. Erfaringer fra egen kommune, viser at det er vanskelig å identifisere, kjenne igjen de ulike beløpene til ulike enheter i rammetilskuddet.

Organisasjonen for private barnehager i Larvik ser det som svært viktig i overgangsperioden på 5 år, at departementet følger overgangen til rammefinansiering nært, og sørger for undersøkelser, kontroll og konsekvenser for kommunen som ikke oppfyller sine økonomiske forpliktelser overfor barnehagesektoren.

Lovens kapittel I: Barnehagens formål og innhold

§1 Formål

Kristen formålsparagraf har med vår kulturtradisjon å gjøre. Vi har en statskirke og grunnskolen bygger på en kristen formålsparagraf. På den måten utgjør den, etter vårt syn, grunnpilaren i vår tradisjon.

Vi lever i dag i et flerkulturelt samfunn. Fokuset på kristne grunnverdier kan virke ekskluderende for mennesker med andre livssyn, og vi mener at formuleringen "kristne grunnverdier" er uheldig. De verdiene som i loven fremheves som kristne grunnverdier finnes i mange livssyn og religioner, og bør ikke fremheves til kun å gjelde kristendommen. Vi ser at det med fordel vil være viktig å synliggjøre i lovteksten tolkningen av begrepet "kristne grunnverdier". Begrepet er i dag fortolket til å inneholde 2 hovedelementer; kristne etiske normer som ærlighet, toleranse, rettferdighet, tilgivelse, osv, og den kristne tro og lære. Begrepet "kristne etiske normer" bør erstattes med begrepet "etiske normer".

§2 Innhold

Organisasjon for private barnehager i Larvik støtter forslaget om å gi en tydeligere lovfesting av barnehagens kvalitet, pedagogiske mandat og samfunnsmandat. På denne måten synliggjøres barnehagens og de ansattes forpliktelser og barns tilsvarende rettigheter. Et tydeligere definert innhold, kan bidra til at kvaliteten heves. Arbeidet med revidering av rammeplanen blir en viktig konkretisering av begrepene som benyttes i lovteksten.

Lovens Kapittel II: Barns og foreldres medvirkning

§3 Barns rett til medvirkning

Vi opplever at barnehageloven får et løft gjennom å ta med barns perspektiv inn i lovteksten – at barn skal ha rett til å bli hørt. Bruk av begrepet "uttale seg" reduserer mange barns mulighet til å bli hørt. Derfor foretrekker vi å erstatte dette begrepet med "uttrykke seg". Det er svært viktig at barn trekkes med i plan- og forberedelsesarbeidet for å få et sterkere eieforhold til egen hverdag. Vi mener likevel at lovteksten ikke understreker i tilstrekkelig grad det ansvar som er gitt personalet.

Siste ledd i lovteksten virker å underbygge en holdning til at små barn ikke har en reell rett til å uttrykke seg og at personalet ikke skal tillegge små barns uttrykk tilstrekkelig vekt.

Vi fremmer derfor forslag til endringer i lovteksten som fanger opp begge perspektiver i forhold til arbeidet med barns medvirkning:

§3 Barns medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å uttrykke seg om sin egen hverdag. Barn skal være en naturlig part i planlegging -, gjennomføring og vurderingsarbeidet i barnehagen. Personalet plikter å arbeide systematisk med metoder som ivaretar dette.

§ 6 Eierstyre

Organisasjonen har ingen innvendinger mot å ikke videreføre §6 om eierstyre.

§4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

Gjennom endring og forenkling av regelverket, opplever vi at foreldrenes reelle innflytelse kan reduseres. Forslag til lovtekst gir rom for mange ulike tolkninger av begrepet i siste ledd "saker av viktighet forelegges samarbeidsorganene". Samtidig som forskriftene fjernes, legges det ingen føringer for hva som er "av viktighet". Vi ser det derfor som naturlig at lovteksten inkluderer et nytt aspekt med en plikt til å utarbeide en instruks for foreldreråd og

samarbeidsutvalg, slik at lokale rammer for dette arbeidet nedfelles og defineres i et samarbeid mellom barnehageeier og samarbeidsorganene.

Det blir i et instruksarbeid viktig å diskutere grunnlaget for samarbeidet og avklare foreldrenes medvirkning og barnehageeiers styringsrett. Dette er et spørsmål om informasjon, åpenhet og tillit.

Lovteksten foreslås beholdt, men siste ledd byttes ut med ” *samarbeidsorganene og barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet for barnehagens virksomhet skal forelegges den andre part*”

Når målet om full barnehagedekning er nådd, ser Organisasjonen for private barnehager i Larvik det formålstjenelig med å opprette kommunale foreldrerådsutvalg for foreldre med barn i barnehage – lik prinsippet i skoleverket. Dette for å øke denne store gruppens muligheter til å bli hørt, påvirke barnehagesektorens utvikling og bli en tydelig gruppe i samfunnet.

Lovens kapittel III: Ansvar og myndighet

§6 Godkjenningsplikt

Det er ingen kommentar til dette punktet

§ 7 Barnehageeiers ansvar

Når det gjelder kravet til vedtektenes innhold, er forslaget til den nye loven en vesentlig forenkling. Det vil være mange muligheter for tolkninger av begrepet ”av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen”.

Det ansees derfor viktig at veiledningsmaterialet som departementet forespeiler skal komme, kommer umiddelbart etter at den nye loven eventuelt er vedtatt.

§ 8 Kommunens ansvar

Kommunen har både godkjennings- og tilsynsmyndighet for egne barnehager, samtidig som den også vil være godkjennings – og tilsynsmyndighet for private virksomheter samtidig som den selv har eierinteresser i sektoren. Kommunen får en dobbeltrolle, og denne vil forsterkes fra det tidspunkt kommunen også får det totale finansieringsansvaret i sektoren. Vi ber om at kommunens dobbeltrolle vurderes nærmere, eventuelt vurdere om det kan være hensiktsmessig å opprette et annet frittstående kontrollorgan – selv om man har en garanti gjennom lovens § 9 Fylkesmannens ansvar.

§ 9 Fylkesmannens ansvar

Ingen kommentar utover det å påpeke viktigheten av å tydeliggjøre ansvarsforholdene i sektoren.

Lovens kapittel IV: Barnehagemyndighetens generelle rolle

§ 10 Godkjenning

Grunnet forenklingshensyn foreslår departementet at krav til fastsettelse av barns leke- og oppholdsareal og detaljerte regler om vedtektenes innhold tas ut av loven.

Dette kan anses som en "stikkvei" til full barnehagedekning. Flere barn i barnehagen vil ikke automatisk kvalifisere til økt bemanning. Kvalitetsarbeidet i barnehagene vil forringes. Vi mener forslaget ikke er forenelig med regelverkets overordnede målsetning, og ønsker at krav til leke- og oppholdsareal skal opprettholdes.

§ 11 Familiebarnehager

Ingen kommentarer

§ 12 Prioritet ved opptak

Organisasjonen for private barnehager i Larvik støtter en utvidelse av paragrafen med prioritet ved opptak.

Loven kapittel V: Tilsyn (kapittel IV i høringsutkastet)

§ 16 Tilsyn og veiledning

Det å sette kommunene i stand til å løse sin oppgave som veileder- og tilsynsrolle er viktig, men det å skape et høyt nivå på dette arbeidet krever ressurser. Vi ser med bekymring på utviklingen i kommunesektoren hvor alle koordinerende ledd fjernes. Det etterlater seg store mangler i kunnskap, ansvar og særinteresse innenfor ulike kommunale enheter, og kan få konsekvenser for tilsynets faglige nivå. Det er av viktighet å innføre hjemmel for statlig tilsyn med kommunenes myndighetsutøvelse, slik som foreslått.

§ 9 Fylkesmannens ansvar

Ingen kommentarer.

Lovens kapittel VI: Personalet (kapittel V i høringsutkastet)

§ 18 Ledelse

Organisasjonen for private barnehager i Larvik går inn for å videreføre utdanningskravet til styreren. Vektleggingen av styrers rolle som øverste pedagogiske ansvarlige er grunnlaget for vårt krav om at styrer skal være utdannet førskolelærer. Vi ønsker at 1. og 2. ledd av § 18 skal lyde som følger:

"Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.

Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer."

I § 18 4. ledd fremmes følgende forslag:

"Kommunen kan innvilge tidsbegrenset dispensasjon fra utdanningskravet for inntil 1 år av gangen."

En av styrers viktige oppgaver er å lede en pedagogisk virksomhet, der også veiledning er et sentralt område. Ved at styrer er i besittelse av en førskolelærerutdanning, mener vi at

vedkommende vil være best mulig rustet til å veilede sine ansatte i det arbeidet som skal gjøres.

Vi er begeistret over teksten: "daglig ledelse krever daglig nærvær". Vi tror kvaliteten på tilbudet krever nærvær av ledelsen, nærvær mellom leder og øvrig personal, nærvær mellom leder og barna. Dette får konsekvenser for pedagogtetthet også. Særlig i små barnehager der leder er både styrer og pedagogisk leder kan fraværet av pedagog i det daglige forringe kvaliteten.

Som det står under pkt 11.2.5: "Barnehagens styrer (daglige leder) er leder av barnehagen, stor eller liten" Vi opplever at arbeidsoppgavene er de samme i en liten barnehage som i en stor. Det må være rom for tilstrekkelig bemanning slik at pedagog er tilstede når leder jobber administrativt. Dette henger sammen med ønsket om økonomisk likeverdig behandling som må gi rom for at man kan yte et godt, kvalitativt pedagogisk tilbud av et kompetent personale.

§ 19 Barnehagens øvrige personale

Vi er skeptiske til at loven ikke lenger skal stille konkrete krav vedrørende utdanning og bemanningsnormer. Den tiden barna er i barnehagen er viktig år i et menneskes liv. Her legges et viktig grunnlag med tanke på mestring av ferdigheter, kommunikasjon, selvbilde og følelse av å lykkes i eget liv. Her har de voksne en sentral og avgjørende rolle. De er forbilder, enten vi vil det eller ei. Da kan ikke voksnes nærvær og samvær med barn være preget av tilfeldigheter, men av bevissthet og kompetanse rundt det man gjør.

Vi ønsker at dagens bemanningsnorm videreføres. Dette vil være med på å sikre kvalitet og utvikling i barnehagene og unngå at barnehagene blir oppbevaringsplass. Ved å definere en bemanningsnorm, vil det støtte opp under høringsutkastets målsetting om høyt fokus på kvalitet i sektoren.

Det er av oss ikke tilstrekkelig at oppheving av normen for pedagogisk bemanning er tuftet på at departementet kan ha gode intensjoner om at det er dagens norm som skal være styrende. Uten at dette er nedfelt enten i lovtekst eller i forskrift, vil tolkninger styres av økonomien og bli sett på som et sparetiltak, samt at forpliktelser ikke tydeliggjøres. Det kan synes underlig at man foreslår å lempe på dagens pedagogtetthet, når man nettopp på dette punktet har fått kritikk gjennom OECD rapporten for at vi har for lav pedagog tetthet .

Organisasjonen støtter at det stilles krav til førskolelærerutdanning for pedagogene i barnehagen, men at førskolelærerutdanning kan likestilles med annen 3 - årig pedagogisk utdanning på høgskolenivå, med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk. Vi forutsetter dog en bestemmelse om at minimum 50 % av barnehagens pedagogiske ledere skal ha førskolelærerutdanning.

Dispensasjon bør kun gis tidsbegrenset og mulighet til varig dispensasjon bør ikke være tilstede.

Vi støtter også at begrepet førskolelærer benyttes i lovteksten fremfor pedagogisk leder, samt er positive til at barnehageloven øker mulighet for fleksibilitet til å organisere grupper slik at barnehagen som helhet er innenfor en gitt og definert bemanningsnorm.

I utarbeidelsen av forskrifter til denne paragrafen, ser vi det som viktig å poengtere at det er av stor betydning at det er både kvinner og menn blant de ansatte i barnehagen, og så langt det er mulig, bør barn fra kulturelle minoriteter også møte personale fra egen kultur.

Høringsutkastet er opptatt av den lokale friheten til å sette krav og standarder. Lokal frihet kan man få uten å fjerne overnevnte krav. Kravene er heller med på å spare kommunene for arbeid og diskusjoner, samtidig hindrer bestemmelsene at barnehagene er prisgitt kommuner med stram økonomi. Vi er av den oppfatning at vi mener det ikke vil tjene tilbudet til barn og foreldre ved å oppheve slike formelle krav og erstatte dem med vage og uforpliktende formuleringer som "forsvarlig ledelse", "tilstrekkelig bemanning", "hensiktsmessig gruppestørrelse". Vi frykter at oppheving av slike krav vil kunne medføre en uheldig kvalitetsutvikling i barnehagen.

§ 24 Øvings- og praksisopplæring

Avtaler om øvingsopplæring bør kunne inngås mellom høgskoler eller videregående skoler og barnehageeiere uten lovpålegg, og at § 24 derfor oppheves.

Generelt om personal:

Organisasjonen for private barnehager i Larvik mener at gode arbeidsvilkår er av stor betydning for kvaliteten på tilbudet som gis i barnehagen og at private barnehager må ha mulighet til å tilby arbeidsvilkår på linje med de kommunale barnehagene, og håper at ved fullendt innfasing av økonomisk likeverdig behandling av barnehager, vil dette være en selvfølge.

Organisasjonen for private barnehager ser med spenning frem til revidering av rammeplanen som en forlengelse av ny barnehagelov.

Med hilsen

Organisasjonen for private barnehager i Larvik

Anita Saga
Leder